

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Rebus Iaponicis, Indicis, Et Pervanis Epistolæ
Recentiores**

Hay, John

Antverpiae, 1605

Qva Occasione Taicosama In Necem Qvabacondoni Conspirarit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61204)

set. Nec minoribus, quam primum Meaci, impensis, hoc conuiuium secundū apparari iussit. Non ausus fuit Taicosama palam recusare, sed promittendo in dies se postero die affuturum, rem tam longè prorogauit, vt tandem Quabacondoni conatus in nihilum reciderit. Quæ res cor eius ita exasperauit, odioque acerbissimo in patrum accendit, vt mœstissimus & ex melancholia quasi ager reuenter in Iurazu, vbi (vel ad leniendam doloris acerbiteriam, vel vt exercitatione corporis promptior redderetur, ad perficiendum facinus animo destinatum) nulla alia re se oblectabar, quam spectandis certaminibus palestrarum, digladiationibus, & sagittariis in scopum collimantibus, aliisque exercitationibus ad artes bellicas spectantibus: ac in dies ferocior & crudelior in hominibus trucidandis reddebat.

QVA OCCASIONE TAICOSAMA IN NECEM
QUABACONDONI CONSPIRARIT.

QUABACONDONVS videns se in altum quoddam difficultatum pelagus proiectum, (is ferè omnis ambitionis humanæ fructus est) primarios quosque Dominos in partes suas allicere conabatur. Cumque arbitraretur, ad id commodè extraque omnem suspicionis aleam præstandum, sibi sufficere dignitatem nouam, possessionemque Imperij, etiã interposito fœdere, illos sibi deuinciendos putauit. Itaque cuidam Domino sibi fido, nomine Scirabingo, commisit, vt ab illustrissimis quibusque aulae Dominis nomine suo postularet, vt cum iure iurando Chami facto sanctè spõderent, scriptoque etiã, quod æquum erat, manu propria testarentur, se fideles Domino suo futuros, paratosque ad præstanda syncerè officia sua in iis, quæ ipse imperasset: talem enim esse modum vnum fidelitatis, amoris, & considerationis à Iaponiis vsurpari solitum.

Scirabingus igitur mandato Domini sui facturus satis, primò conuenit quendam nouum regnorum Dominum, dictum Achiomar: sed is ab omni ratione alienum putauit, iuramentum fidelitatis exigere ab eo, qui nulla suspitione laboraret, nec vlla re grauis & onerosus fuisset: respondit ergo, quoniam non videret causam vllam postulari, sibi videri, nec præstandam esse fidem, quæ exigeretur. Hoc responso dato, Achiomar rem retulit ad Taicosamam, petito consilio, quid facto opus foret. Ille autem consuluit, vt præstaret iuramentum à Quabacondono postulatum. Omnia tandem supradicta scripta, quæ collecta sunt, depo-

sita sunt in manum vetulae degentis in Quabacondoni palatio. Unde nonnulli coniciebant, non alia de causa id factum, quae ut Dominorum amicitia & favor foueretur, secundum consuetudinem Japoniae, & non quod aliquid machinaretur in partem si enim id in animo propositum habuisset, maiorem rationem habiturum fuisse iuramentorum, nec à se tot aulicos aliosque homines dimissurum, ac tam paucos praesidiarios milites retenturum si tamen non ita instituisset res suas, ut occultiora manerent animo inclusa consilia.

Dum Quabacondonus in Iurazu his curis distineretur, ecce Taicosama mox iubet eum venire ad se, habere se, quod cum colloquatur. Purgauit se tunc Quabacondonus, responditque vehementer se affligi humore melancholico, itaque non posse veni hac vice. Hoc responso accepto, post diurnam deliberationem Taicosama decreuit per quinque Dominos, quos in aula sua habebat sibi maxime deuinctos, iterum legationem ad eum instituire, quinque capitibus comprehensam; quos & adiurauit, ut praesens se Quabacondono exponerent, quicquid ipsis commisisset, ac inde responsum nepotis fideliter referrent.

Primum caput erat, se non posse vel capere vel conciliare duo, Quabacondonum agrum esse à melancholia, ut ille aiebat & eodem tempore certaminibus, & luctis, aliisque exercitationibus bellicis interesse. Alterum erat, rem esse ignominiosissimam, & dignitate Quabacondoni indignissimam, tam barbaram, ut faciebat, contaminare manus suas suorum pauperum subditorum sanguine. Tertium, quod quoties domo pedem efferret, tantum esset armatorum hominum stipatus comitatu, ut populum redderet suspectum, & in se nouitate exempli concitaret. Quartum, quod dignum erat consideratione, fuit, quod ordinarium sequestrariarum praesidium, quo continenter erat munitus, mille capitibus adauerit. Quintum & postremum, quod praesens omnibus praesentabat nouum & inusitatum, quod iuramentum fidelitatis & considerationis Dominorum omnium scripto sibi consignari uoluerit.

Haec erant capita, ad quae Quabacondono sua culpa erat respondendum: ad finem autem adiunxerat Taicosama, ut sine dilatione & absolute ac clare responderet, an aliquid contra se haberet. Nec hoc contentus, submisit occultè animum quandam secretissimam (cuius opera plurimum utebatur, plusque fidei, quam omnis aliæ femine, apud eum habebat) ad Quabacondoni pilatum, ut candidè ab sui similibus mulieribus expiscaretur, quis sermo de tota

re esset: norat enim quàm parum salis soleant suis adhibere colloquiis, & quàm parum sint arcanorum ipsis commissorum tenaces.

Quabaccondonus autem respōdit ad omnia & singula capita, quod illi videbatur. Ad quartum caput respondit, apparatus illum non alia de causa factū, quā propter patrum suum: cū enim iam grandævus sit & confecta planè ætate, veritum se fuisse, ne in Tēsa aliqua exurgeret turbatio, eo quòd senes à iuuenibus parum & æstimari & timeri soleant: vel quia secūdum fatalem naturæ cursum morti sint proximi, & ideo injurias illatas vlcisci diu non queant, vel quia per ætatem aut naturalis calor defectum à natura sint timidi, vel etiam aliis de causis. Itaq; ad reprimendum timorem, opportunum sibi visum remedium, semper esse paratum, ut si rebellio aliqua fortè excitaretur, arma ad eam extinguendam faciliùs citiusq; suppetere. Ad quem verò alium attinet, inquietabat Quabaccondonus, hunc apparatus facere, nisi ad me nepotem: Hac responsione callidus senex non contentus, misit certum hominem, qui Quabaccondono renunciaret, si legitima illa & vera causa foret, quam prætexeret, eam iurejurando manu sua firmato roboraret. Curavit Quabaccondonus iusturandum scribi, & ad illum mitti. Scripto lecto Taicosama, verbis aliisque signis indicans sibi factum satis, & scriptū suis demonstrans, elata voce dixit: Videte hīc mei nepotis purgationē & defensionem. O quot fraudibus scatet mundus! quomodo fieri potuit inter filium tantopere dilectum & patrem tam amabilem rem tam indignam incidere? O venenatas linguas, quavis præacuta novacula acutiores, quis in posterum tibi fidem præstabit? Infelix conditio quorundam Principum, quorum aula talibus basiliscis plene sunt. Quanto melius foret, acutarum spinarum fasce obturari eorum aures, quàm locum dare audiendis istis portentis. Iam tandem animaduerto, quàm verum sit, ægre aures præbendas calumniis, multo verò minùs illis fidem habendam. His aliisque similibus verbis Taicosama nunc hunc nunc illum, conuersus nunc in hanc partem nunc illam, alloquebatur, signis externis declarans, se animo admodum inquietum & ex rei indignitate turbatum: quare identidem repetebat, carissimi nepotis sui consilia alia non fuisse, quàm quæ religione iureiurandi confirmasset.

Ceterum totum hoc non erat aliud, quàm ex mera simulatione cuniculum cuniculo adolescentis opponere: Taicosama enim videns se destitutum præsidio, velut is, qui renunciaret

Imperio: contra verò, nepotem magna vi militum communitur hoc genere stratagematum tempus exerahebat, donec copiam variis Iaponiæ partibus euocata adessent. Ac denique tanta annosa vulpes dolos obtexit interit suos, vt exterius magis inter se amicitiam ambo colerent, primariique Domini de felici exitu ambobus plurimum gratularentur. Immo vt vacuam omni suspitione redderet nepotem, curaque expertem, puerum paulo aptè sibi natum Taicosama illi obtulit in filium adoptatum vt post biennium eum faceret Quabacondonum cum reddidit eum millium aureorum. Atque hæc omnia ei persuasit, vt omni perturbationis ansam adiuuaret subditis. Has condiciones solum accepit Quabacondonus, sed etiam tanquam insignis natus beneficio amplas ei gratias egit, recepitque se præstiturum quicquid Cels. sua mandasset.

Dum hæc, perinde vt diximus, aguntur, Vozaca nuntius attulit ad Taicosamam, Dominos illos, quos secretissime euocauerat, cum suis militibus aduenisse, eademque celeritate, quæ regnis suis discessissent, tendere Fuscimum versus. Cum enim senex ille videret res suas esse in tuto, nec opus esse amplius apud nepotem, ilico nouis mandata dedit ad illum, idque in hoc ferre sententiam: Aduola Fuscimum nulla interiecta mora, precis tantum honorariis pueris stipatus, redditurus facti tui rationem iam enim certò mihi constat, quas prodiciones in me machinatus. Si Fuscimum venire nolis, contere te ad arcem Gioioso, in qua regit pater tuus. At si neutrum præstiteris, ne dubita, te celeriter meritis pœnas tanta inobedientiæ luiturum, exemplòque aliorum futurum, ne in similem incidant contumaciam Iurazu quoque, si quid ma & igni consumptum è medio tollā, ne vlla facti tui apud patrem exstet memoria.

Hoc patris mandato tam crudo ad Quabacondonum delatum animadvertens miser, sed serò, se destitutum viribus ad rebellandum necessariis, se in viam cum paucis seruulis (nec enim tutius sanius occurrebat consilium) Fuscimum versus dedit: sed magis mox militum Taicosamæ numero obsessus, aliisque præsidis, quæ per viam ex Iurazu Fuscimum vergentem variis locis, ne vllus præter fugæ locus, disposita erant. Res vniuersa vrbi Meacensibus inopinatio visa & admirabilior, quo certius sibi persuaserat omnem discordiam inter illos extinctam fuisse.

Pernepit Fuscimum Quabacondonus in meridie, & non progressus ad palatium suum, in priuati cuiusdam Domini adibus, quæ ad vesperam comoratus est. Quo tempore Taicosama, ei per

gerum hominem mādavit, vt nulla interposita purgatione duobus tantum comitantibus honorariis pueris conferret se ad monasterium Coianum, quod in regno Chinocuno in altissimorum montium vertice cōstructum exstabat, & erat receptaculum exulum & relegatorum. Discessit ergo repente Quabacondonus, adiunctis speculatoribus patrii, qui obseruarent, num contra mandatum aliqui eum comitarentur. Pernoctauit autem in loco tribus leucis à Fuscimo disuncto.

Cognito Quabacondoni discessu, Sacandonus Proregis Meacensis filius, octodecim annorum adolescens, Taicosamæ imprimis carus, & hoc anno sacro Baptismo tinctus, quoniā hominem impense amabat, eques eum est infecutus. Sed Taicosamæ exploratores perspicue illi indicarunt, quam ob causam ipsi vias obseruarent, obsecraruntq; tanquā amicum, vt referret pedē, ne ex Taicosamæ gratia excideret. Respondit Sacandonus; An non succutendum est Domino meo tam illustri, vt est Dominus Tense, num opera neganda amico tam singulari, & ab omnibus prorsus deserto? nunc tempus est syncerum erga eum amorem demonstrandi. Cumque illi rursus instarent, ne progrediretur, datis equo calcariibus eum his verbis eos dimisit: Apagete, non patiuntur equitum leges, vt, impendente licet periculo, Domino suo debitum negent subsidium & seruiturium. Peruenit ergo tandem ad Quabacondonum, & quæ potuit caritatis humanitatisq; officia illi detulit. Noluit tamen Quabacondonus illum longiùs se comitari, imò coëgit ea ipsa nocte, cum consobrino suo Leone iuuenese, decem annorum, hoc quoque anno baptizato, Meacum repetere.

Exploratores, metu Taicosamæ, candidè quicquid de Sacandonu euenerat, ei renunciarunt: sed ille nō solū ob amorē, quo iuuenem complectebatur, sed etiam ratione Patrii, cuius opera multū utebatur, dissimulauit; vel, vt rectiùs dicā, diuinæ prouidētiæ nutu, qua hi Christiani in hoc facto recti & protecti fuisse videtur, vt periculū omne euaderēt, accidit, vt & Taicosamæ ob causas antè relatas oculos concluderit, & Quabacondonus eos ad reditum impulerit; forsā enim si longiùs progressi fuissent, eandem offensionem cum Quabacondono incurrisent.

Verū vt redeamus ad historiam, Quabacondonus nocte illa, qua hæsit in Tamamizu, (id enim erat loco nomen, quò digressus Fuscimō peruenerat) more Iaponico vnā cum comitibus se rasit, hoc est, capillorum floccum retro ab occipite pendentium vnā cum barba abscidit, nomine suo immutato in nomen Doi, quod

significat, itinere vel ratione me liberabo.

Postero die manè abiit Coiam à Bonzio quodam, nomine Mocusico, viro magnæ autoritatis & monasterii Coiani præfectorum ductus. In itinere multos offendit è suis ministris nobilibus qui ne viderentur aduersari edicto Taicosamæ, & quia Coiam vique disposita erant militum præsidia, simulato habitu, & pauperum, alii operariorum, alio modo alii, cum præstolabantur eum que transeuntem verbis salutare non possent, lacrymis detestantem, quo corda eorum transuerberabatur, ob acerbissimi sermonis minicatum, testabantur, & cum corpore abeuntem insequi nequerent, intimis su spiritibus comitabantur.

Peruenit tandem tridui itinere Quabacondonus Coiam in pido lassus, & difficultate itineris debilitatus, in quo, postquam Tamamizu egressus est, ne vnum quidem hominem, quod mirandum est, reperit, qui vel minimum officium illi deferret, vel illi humanitatem exhiberet. Receptus in domum, quam illi assignarant Bonzii, cœnare debuit, non velut Dominus Tensæ, & mirare, non vt Quabacondonus, sed vt miser exul & captiuus, enim erat ibi aut illa pretiosorum ciborum varietas, cui insisterat; nec cetera delicia, quæ recrearent palatum; sed parca victus, qui vix ad famem pellendam sufficiebat. Non aderant molles lecti, stragulis operiti sericis aureisque, quibus fessos refocileret artus, sed exigua culcitra, quæ vix ipsum comitesque capere poterat. Aberant à cubiculis nobilia illa, quæ habuerat in Iurazu, tapete omnia contra erant vilissima & abiectissima. Sic prorsus, vt in sequenti nocte opus fuerit omnes decem, tot enim erant commensales in septem exigua cubicula distribuere, ipseque Quabacondonus gemitu dolore obrutus in hæc verba illacrymans eruperit: Adhuc vesterna die vos ministros meos donabam regnis & statibus, nunc autem, ah infelicem fortunâ, vix locus mihi relictus est, vt vel tantum spiritum afflictum reficiam.

Iam verò multo calamitosiorem Quabacondoni statum videbant milites eius custodes, per quos, ex Taicosamæ mandatis, omnis aditus interclusus erat, litteris, nuntiis, & omnium hominum colloquiis. Vnde Mocusicus ille Bonzius videns rem tantum arcto loco esse, confugit ad inane auxilium idolorum, neque & inusitatis ritibus adhibitis, vt Quabacondoni negotia prosperum sortirentur exitum, & idcirco chartam quandam omnibus offerrebat, cui subscriberent. Cum autem peruenisset ad Michalem Viceregis Meacensis nepotem, & Quabacondoni aulicum, qui iussu Taicosamæ comitatus erat Dominum suum, & hoc anno

Christi

Christo nomen dederat, is noluit cum aliis subscribere, sed audacter respondit, nulla ratione se hoc erratum admitturum, probè se nosse, quicquid ipse faceret, esse incantationem, eoque minorem ad hominem liberandum vim habere, quo idolum, à quo auxilium expectabatur, stupidius erat eo, pro quo postulabatur.

QVOMODO TANDEM TRUCIDATVS SIT
QVABACONDONVS.

Cum in dies augeterent Quabacondoniarumna, angustia, molestissimaque cogitationes, quæ cum grauissimè excruciabant ob recentem memoriam imperii sui, potentia, voluptatum, illecebrarum deliciarumque maximarum, quibus paulo antè fruebatur. consuetudinis quoque dulcissimæ, quã habebat cum dilectis suis filiis: nec æquo animo tam repentinam tamque acerbam mutationem sustinere posset, cogitare cœpit, de fine huic calamitati imponendo, hoc est, sibi ipsi manus violentas inferre. Has cogitationes cum mente versare etiam Socii notarunt, ex pallore vultus, ex aspectu oculorum turbato & formidabili, ex deambulatione nunc lenta nunc concitata, ex aliis signis. Quare omnes omnem lapidem mouebant, ut eum ab hac tam stulta voluntate deducerent, alii injecta spe, Taicosamam non posse tandem obliuisci se esse patrum; alii esse non paruum insipientiam, in tam iuuenili ætate immatura morte omnem spem præscindere; alii denique in viam reuocare eum conabantur mentione magnanimitatis principis propriæ, quæ hoc amplius eminere debeat in principe rebus parum prospere fluentibus, quo plus animi exemplo suis adderet ad omnes casus aduersus infracto animo perferendos.

Reddidit hic casus Dominum Michaëlem admodum ancipitem & perplexum; cum enim omnes socii prorsus se compararent ad mortem, videbat se sine summo dedecore & ignominia, secundum Iaponiorum morè, in vita permanere non posse; si verò se ipse vnâ cum reliquis enecaret, cernebat se, cum summa conditoris sui offensione, animæ simul & vitæ æternæ iacturam facturum. Itaque cum decreuisset præstare se hominem Christianum, Diuinumque oculum reuereri, omnia arma sua vni famulorum tradidit, ut omnem sibi occasionem tale facinus designandi adimeret.

Triduo post mandatum à Taicosama allatum est, quinque è comiti-